



#Helsepolitikk **TNS Helsepolitisk barometer 2017**

Eva Fosby Livgard

28. Mars 2017

Filmens Hus

Om undersøkelsen

- TNS Helsepolitiske barometer er en uavhengig, syndikert undersøkelse.
- Formålet med undersøkelsen er å kartlegge befolkningens holdninger i helsepolitiske spørsmål.
- Dette er den andre undersøkelsen som gjennomføres.

Metode: Web-intervju (CAWI).

Utvalg trukket fra: GallupPanelet.

Målgruppe: Befolkningen 18 år+.

Antall respondenter: 1806.

Vekting: Kjønn, alder, geografi og utdanning.

Estimert feilmargin: +/-2,3%-poeng.

Feltperiode: 2. – 10. januar 2017.

Q001: TNS**Text**

Denne undersøkelsen handler om dagsaktuelle samfunnsspørsmål. Det er dine personlige meninger vi er ute etter, og du trenger ingen forkunnskaper for å svare på spørsmålene. Før vi kommer tilbake til tema i undersøkelsen, ønsker vi at du svarer på et innledende spørsmål.

**Q002: TNS****Multi coded**

Answer not required | Min = 1 | Max = 3

Hva mener du er de største utfordringene Norge står overfor i dag? Du kan velge tre av følgende alternativ.

Rotated

- 1 ☐ Sikre vekst i økonomien
- 2 ☐ Bekjempe arbeidsledighet
- 3 ☐ Narkotikaproblemer
- 4 ☐ Økende vold og kriminalitet
- 5 ☐ Klimaendringer
- 6 ☐ Fattigdom og urettferdighet
- 7 ☐ Innvandring og integrering
- 8 ☐ Oppgavene i helsevesenet
- 9 ☐ Terrortrusselen
- 10 ☐ Nedskjæringer i Forsvaret
- 11 ☐ Satsning på skole- og utdanning
- 12 ☐ Utbygging av veier og jernbane
- 13 ☐ Sette mer fokus på kultur
- 14 ☐ Den internasjonale finanskrisen
- 15 ☐ Ingen av dem
- 99 ☐ Vet ikke



Oppgavene i helsevesenet oppfattes å være en av våre tre største utfordringer

«Innvandring og integrering» ligger fortsatt som nummer én, men flere slutter opp om helse

Rangering av «Oppgavene i helsevesenet» blant 14 saker

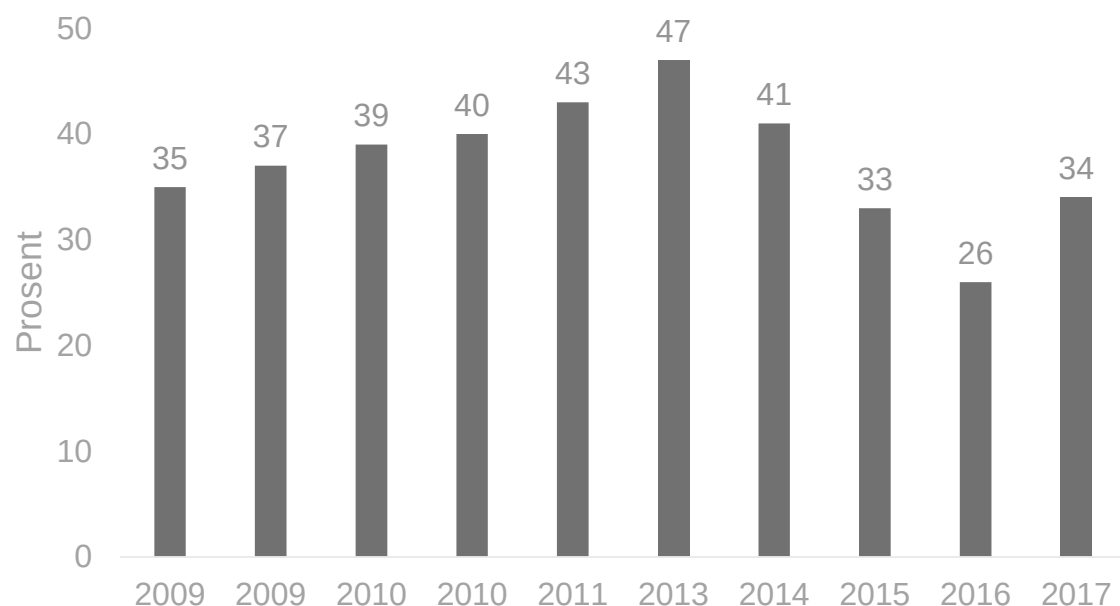
	2009	2009	2010	2010	2011	2013	2014	2015	2016	2017
1	Utdanning	Kriminalitet	Vei&bane	Helse	Helse	Helse	Helse	Innvandring	Innvandring (64%)	Innvandring (42%)
2	Helse	Helse	Helse	Utdanning	Kriminalitet	Vei&bane	Innvandring	Klima	Arbeidsledighet (41%)	Arbeidsledighet (40%)
3	Kriminalitet	Innvandring	Innvandring	Innvandring	Vei &bane	Innvandring	Utdanning	Helse	Helse (26%)	Helse (34%)

Viser de 3 øverste av totalt 14 saker.

Flere oppfatter oppgavene i helsevesenet som en viktig utfordring

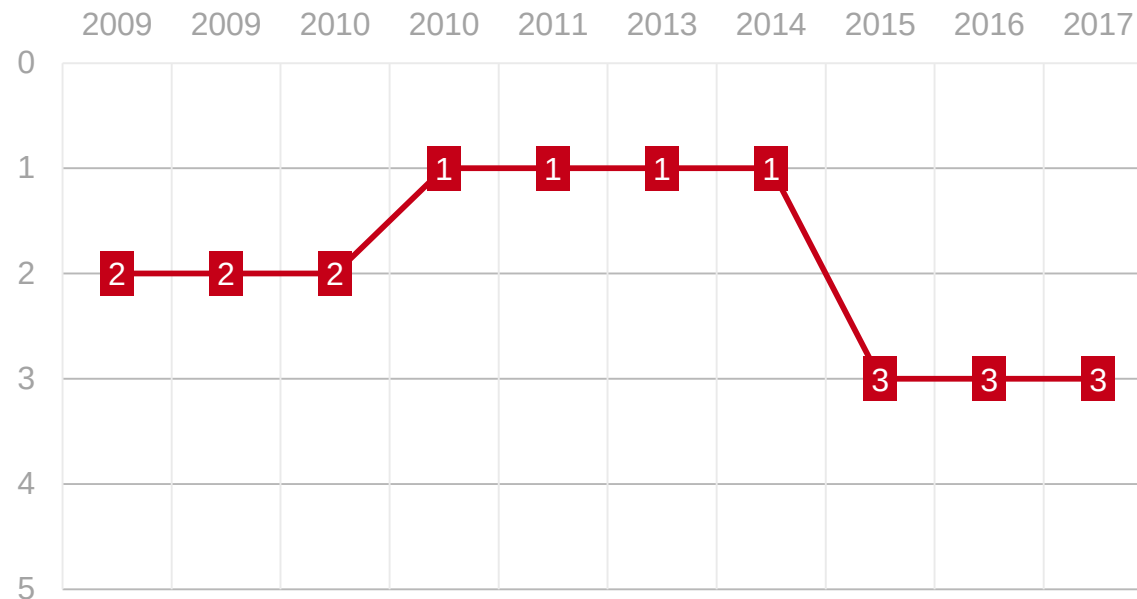
Andelen øker fra 26% i 2016 til 34% i årets måling

Andelen av befolkningen som ser «Oppgavene i Helsevesenet» som en av Norges tre største utfordringer. 2009 – 2017.



Spørsmålet er stilt vår og høst i 2009 og 2010.

Rangering av «Oppgavene i helsevesenet» som en av Norges tre største utfordringer. 2009 – 2017.



Rangering av «Oppgavene i helsevesenet» blant 14 saker

Helse og omsorg er den samfunnssektoren flest (26%) mener bør prioriteres i statsbudsjettet

Dersom regjeringen må prioritere tydeligere mellom ulike samfunnssektorer i statsbudsjettet, hvilken av følgende sektorer mener du bør prioriteres fremfor de andre?

(n=1806) Prosent. Kun ett svar.



Hvilke områder velgerne mener bør prioriteres i statsbudsjettet			
	Helse og omsorg: 30%		Klima: 70%
	Helse og omsorg: 31%		Klima: 29%
	Helse og omsorg: 23%		Landbruk: 24%
	Arbeid og sysselsetting: 30%		Skole og utdanning: 24%

Tabellen forstås slik: 30% av velgerne til Arbeiderpartiet mener det er helse og omsorg som bør prioriteres dersom regjeringen må prioritere tydeligere mellom ulike samfunnssektorer i statsbudsjettet.

Norge bruker i dag ca 9% av bruttonasjonalproduktet (BNP) på helse, og ligger med dette omtrent på gjennomsnittet av andre OECD-land

To av tre velgere (66%) mener regjeringen bør bruke en større andel av BNP på helse enn hva som gjøres i dag



Svært få (2%) mener at det bør brukes mindre, og bare 26% mener at nivået bør være som i dag

Klar motstand mot å betale høyere egenandel for helsetjenester



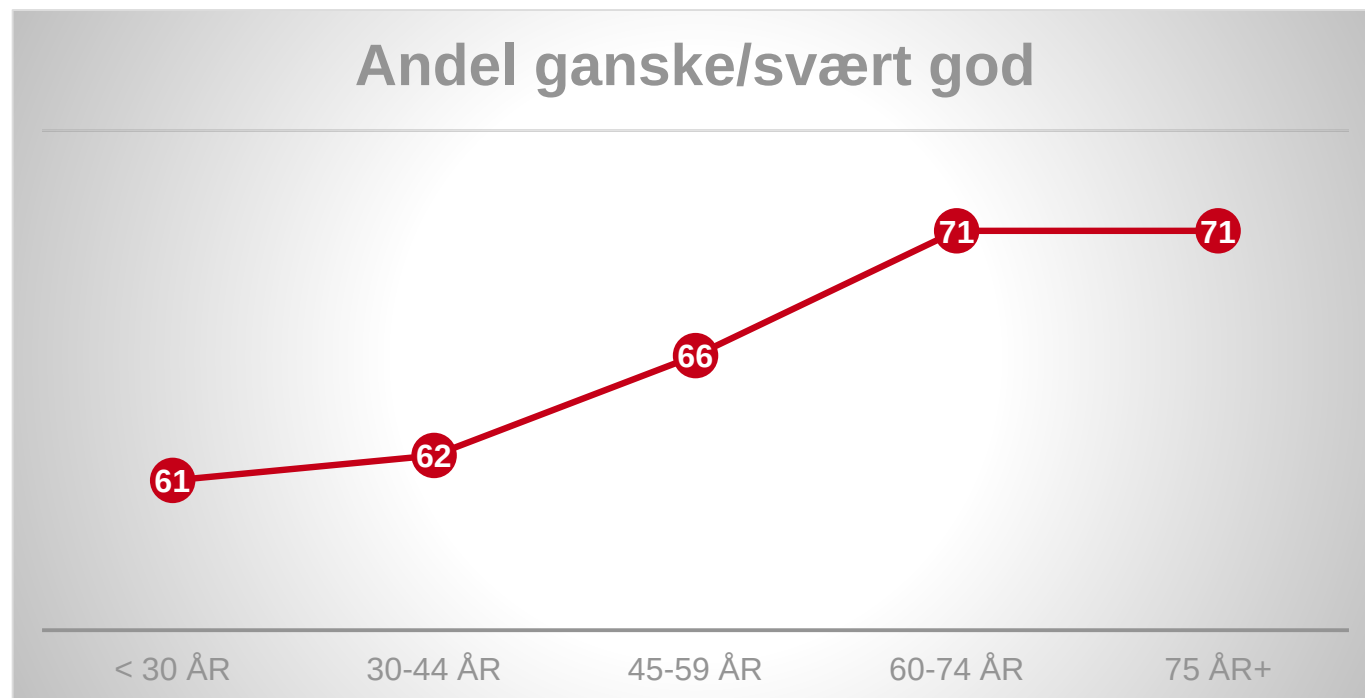
86% av befolkningen ser det som negativt dersom den enkelte i større grad må dekke kostnadene for helsetjenester selv

61% av befolkningen mener vi har et todelt helsevesen...



... der personlig økonomi har betydning for hvor god behandling man får

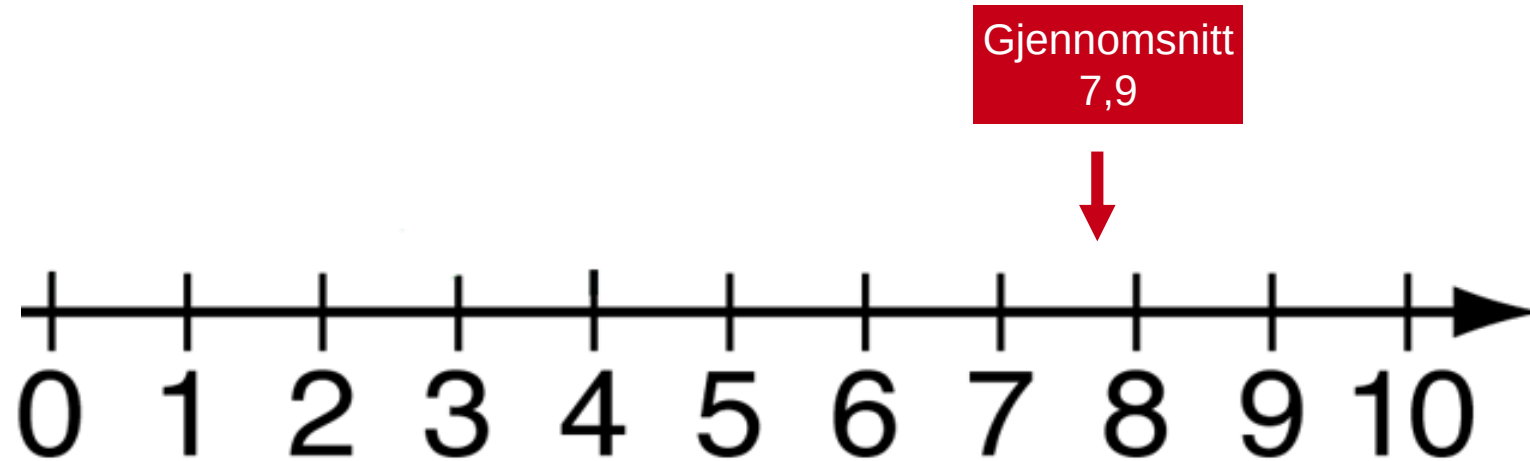
65% av befolkningen vurderer egen helsetilstand som god eller svært god



Jo eldre man er, desto bedre føler man seg!

Det er høy arbeidsevne blant de yrkesaktive

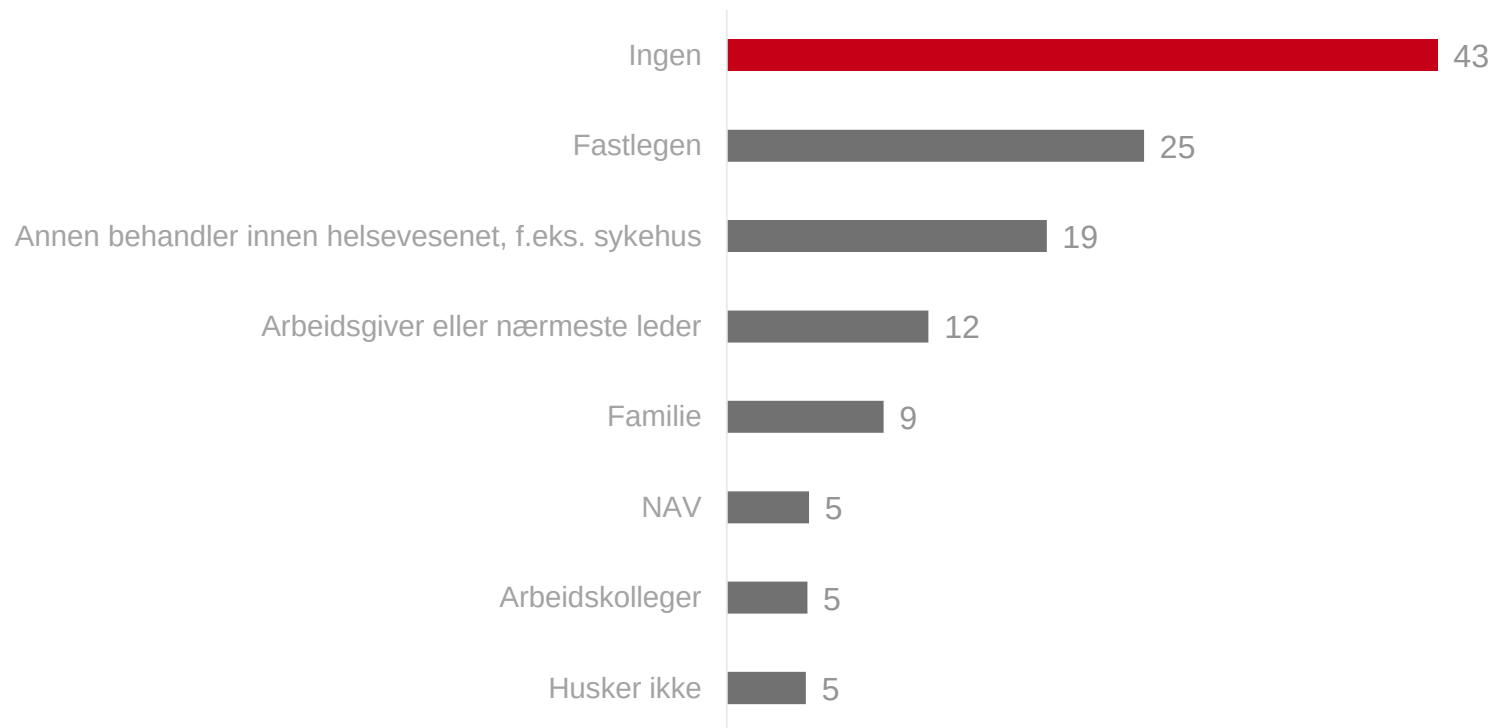
39% av de yrkesaktive mener egen arbeidsevne er på topp (karakter 10)



Høyest er arbeidsevnen i aldersgruppen 30-44 år, der gjennomsnittet er 8,3

43% av de som har vært sykemeldte mer enn to uker har kommet tilbake i jobb ved egen hjelp

*Hvem hjalp deg med å komme tilbake i jobb?
(De som har vært sykemeldt mer enn 2 uker n=749) Prosent.*



Fastlege og nærmeste leder har en viktig rolle med å hjelpe arbeidstakere tilbake i jobb

48% av de yrkesaktive mener lege/fastlege er den som best kan gi råd eller på annen måte hjelpe sykemeldte tilbake i jobb
43% mener det er arbeidsgiver



Men kun 25% av de som har vært sykemeldte fikk hjelp fra lege/fastlege, og enda færre (12%) fra arbeidsgiver eller nærmeste leder

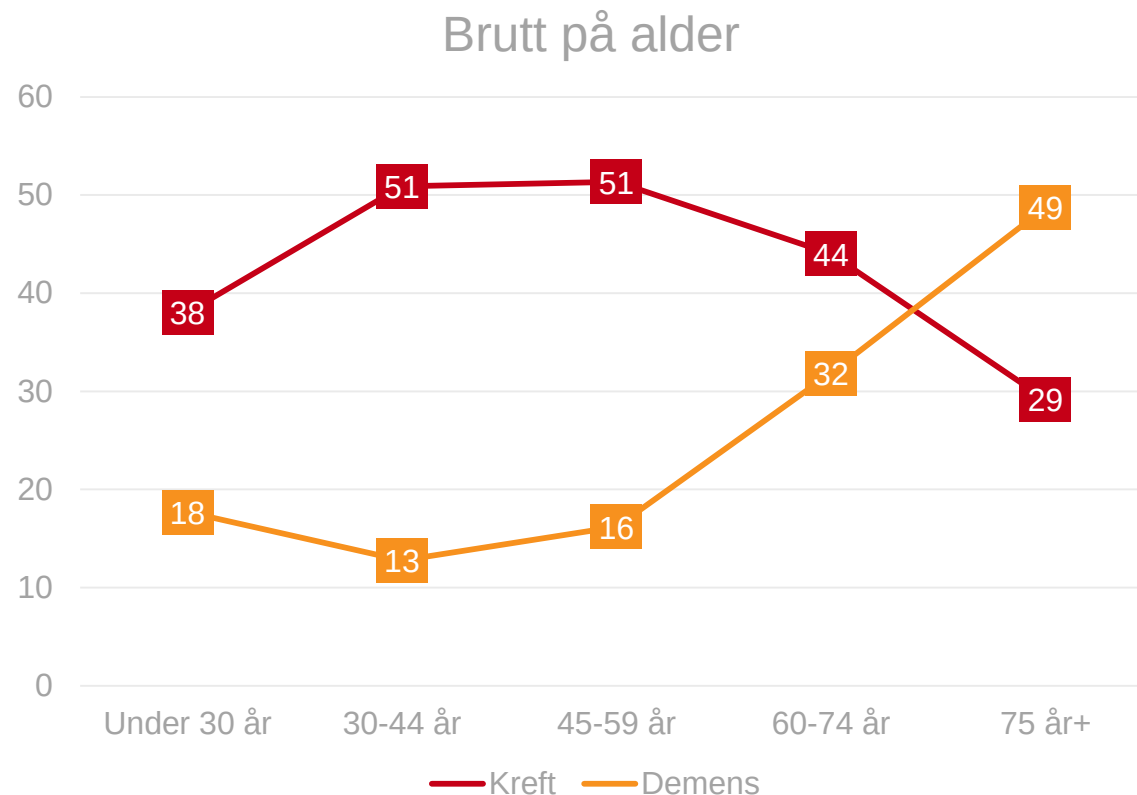
Reduserte arbeidskrav eller rehabiliteringstiltak for å øke arbeidsevnen, er hva flest foretrekker ved redusert arbeidsevne



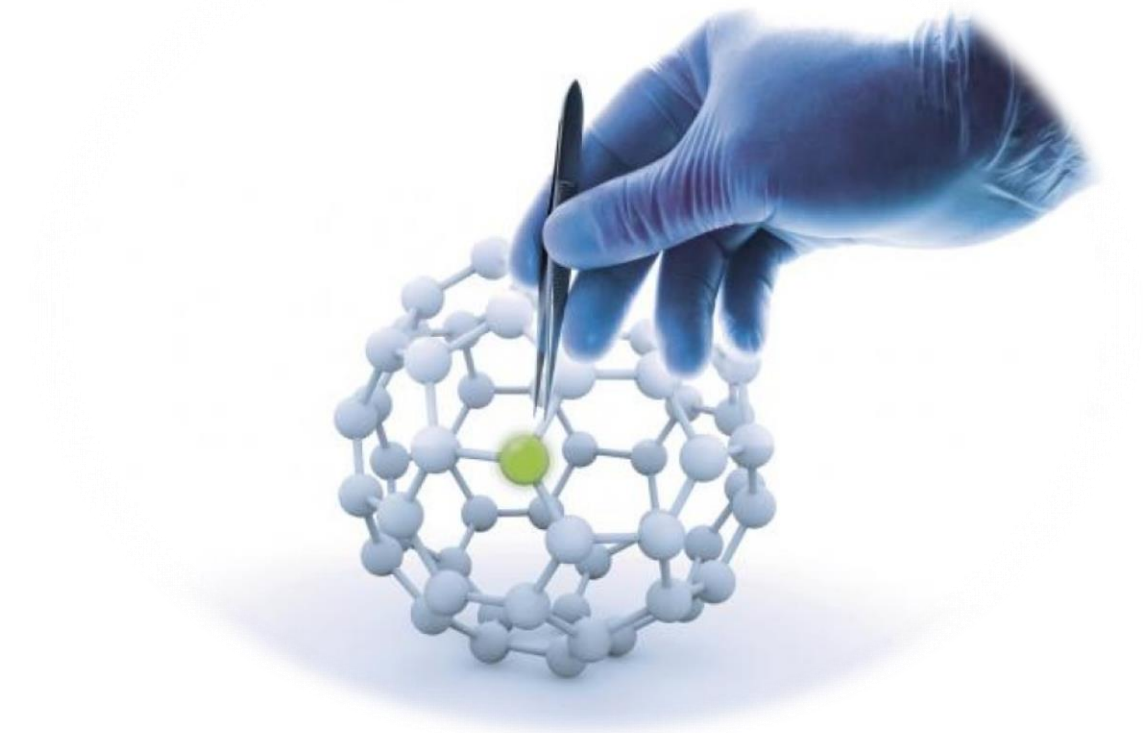
Kun 9% ønsker å være sykemeldt inntil arbeidsevnen er gjenopprettet

Kreft og demens er de sykdommer flest frykter mest

Hvilke av følgende sykdommer eller lidelser frykter du mest? Med dette mener vi at du blir rammet av sykdommen. Kun ett valg (n=1806) Prosent.

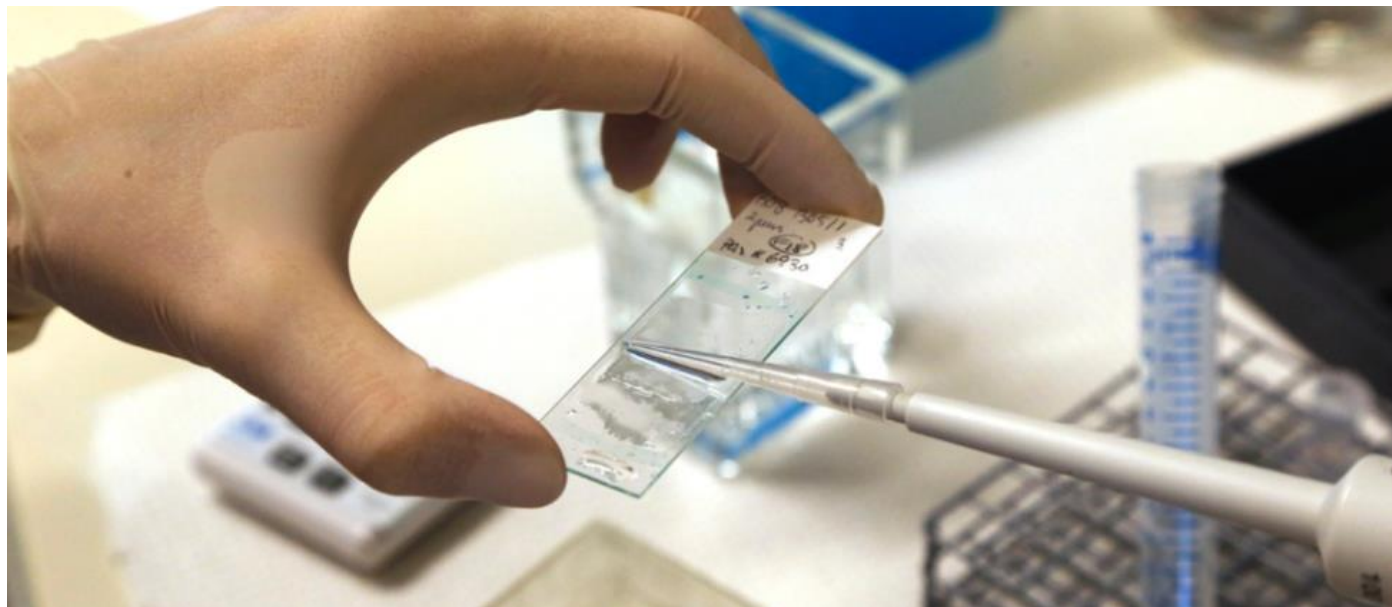


Å sikre tilgang til de nyeste kreftmedisinene er hva flest (69%) mener bør prioriteres i kreftarbeidet



Men også økt bruk av ny teknologi (47%) og gi flere mulighet for kreftbehandling i utlandet (43%) anses som viktig for mange

Kun 34% er sikre på at de får tilgang til de beste kreftmedisinene hvis de skulle få kreft og behandles på et norsk, offentlig sykehus



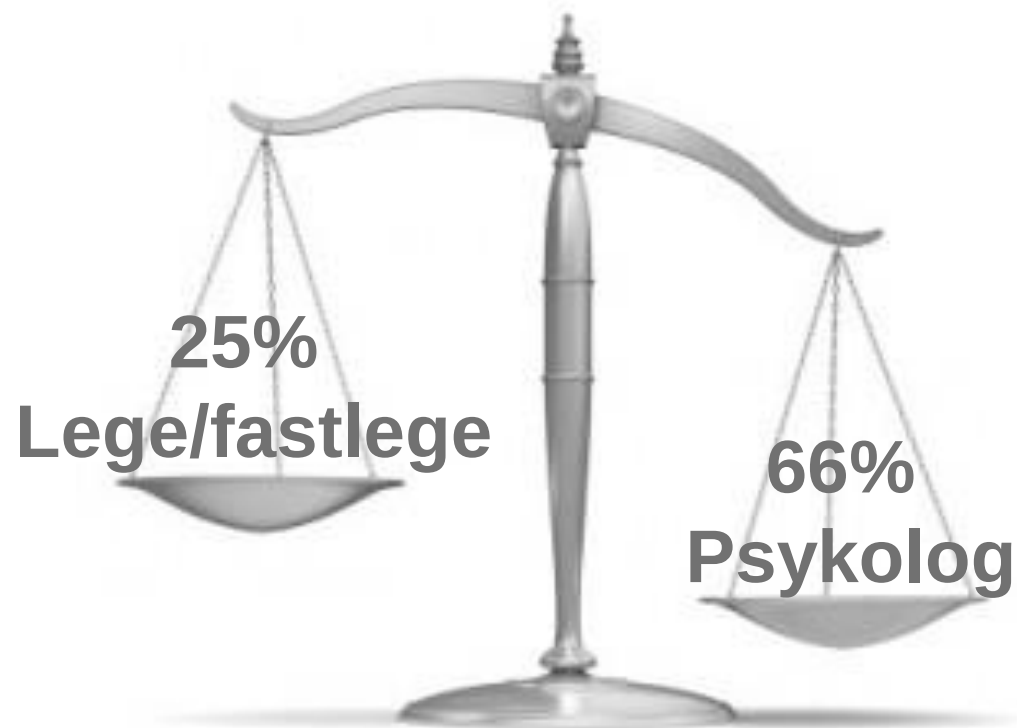
58% anser dette som ganske eller svært usikkert

42% av befolkningen har tillit til at kommunen de bor i vil gi dem
nødvendig oppfølging dersom de skulle ha behov for det
etter kreftbehandling



Men enda flere (44%) sier de har ganske eller liten tillit
til at de vil få den hjelpen de trenger

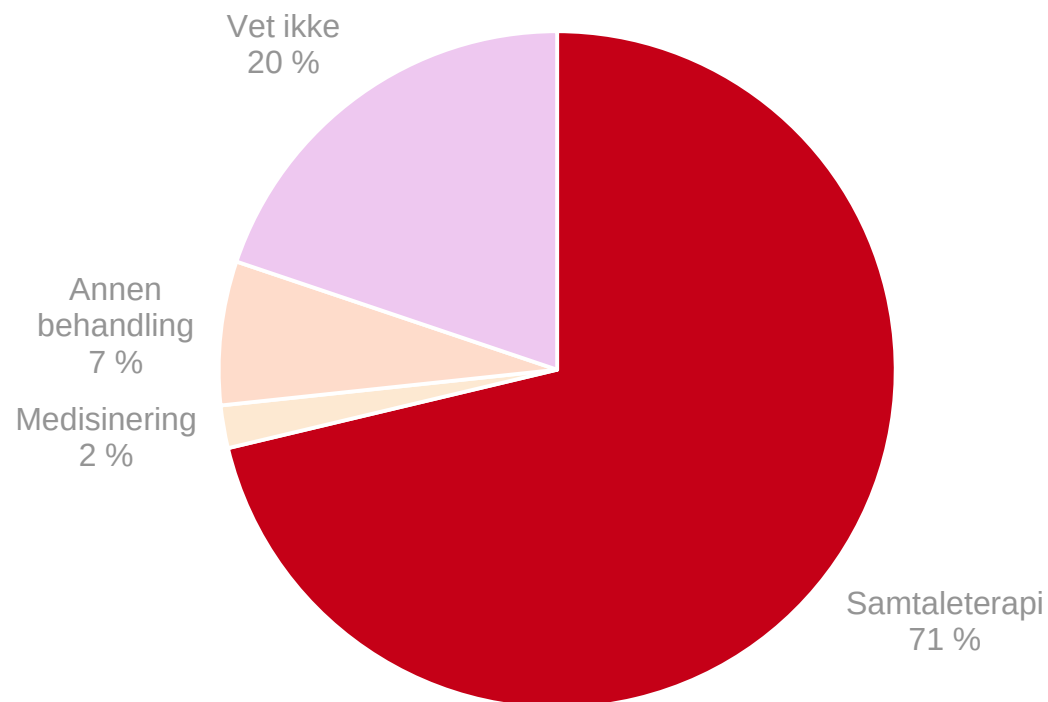
Hvis fastlege og psykolog er like tilgjengelig vil de fleste foretrekke å oppsøke psykolog hvis de får psykiske helseplager og trenger hjelp



Det er ikke mer enn 25% som vil foretrekke å oppsøke lege/fastlege

Over 70% vil anbefale samtaleterapi til barn og ungdom med psykiske helseplager

Hvis et barn eller en ungdom du kjenner skulle få psykiske helseplager og trengte hjelp, hvilken behandling ville du anbefale? (n=1806) Prosent.



Bedre oppvekstmiljø er hva flest (34%) mener må til for å hindre psykiske helseplager i samfunnet



21% mener vi må fjerne ulikheter i samfunnet

Internett og sosiale medier er hva flest (69%) mener er årsak til stress og bekymring hos mange unge



51% mener det skyldes prestasjonskrav i skolen

Flere har tro på at de vil få de helsetjenestene de behøver når de blir eldre

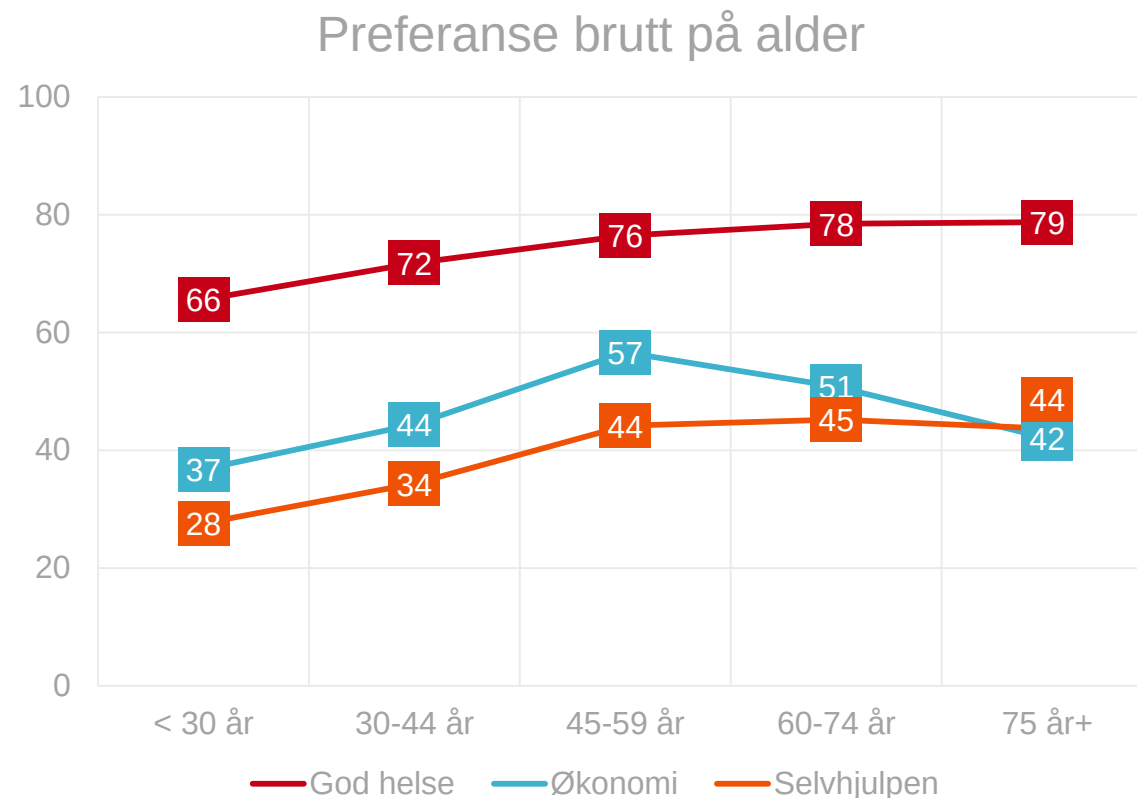
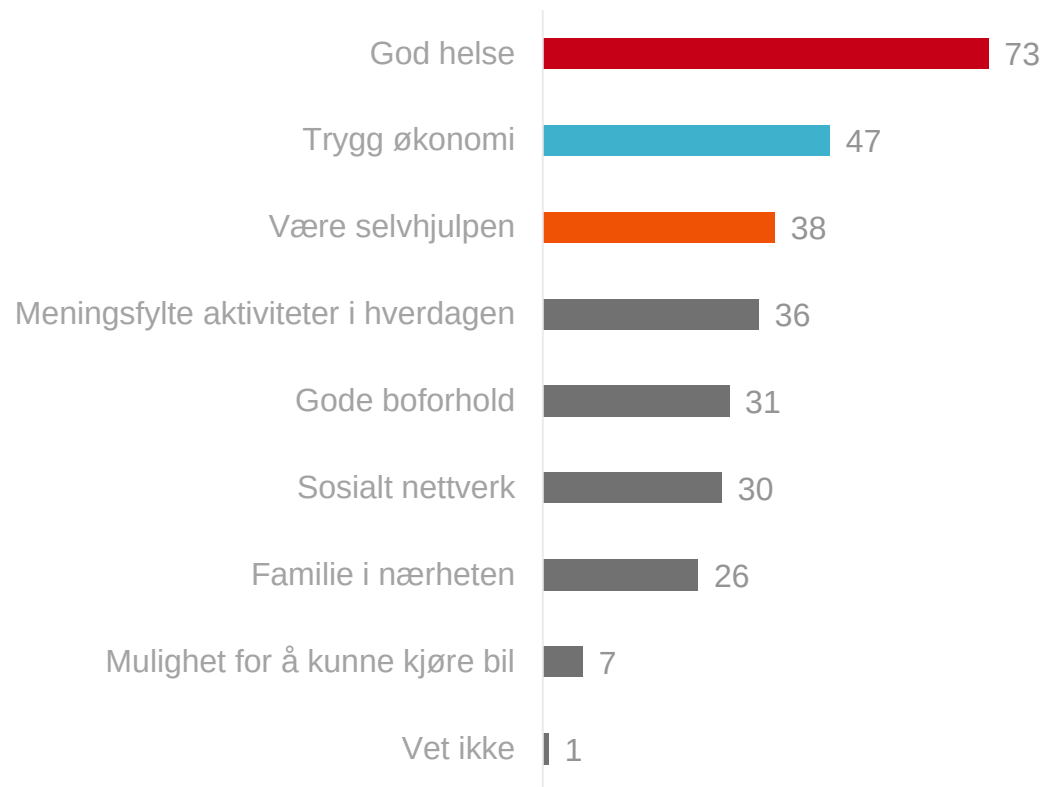
Andelen som sier de har ganske eller stor tillit til at det offentlige vil gi dem de helsetjenestene de behøver når de blir eldre øker fra 41% til 48% det siste året



Men fortsatt sier under halvparten av befolkningen at de har tillit til det offentlige på dette punkt

God helse oppfattes å være viktigst for god livskvalitet ved alderdom

Hva mener du vil være den viktigste faktor for god livskvalitet for deg når du blir gammel? Tre svar mulig (n=1806) Prosent.



79% mener synssansen er viktigst for at de skal ha en god alderdom i eget hjem og klare seg selv lengst mulig



48% foretrekker å flytte til annen bolig når de blir eldre



39% foretrekker å bli boende i dagens bolig

Tankene om fremtidig bosituasjon endres gjennom livet



Under 30 år:
Enebolig



45-59 år:
Leilighet



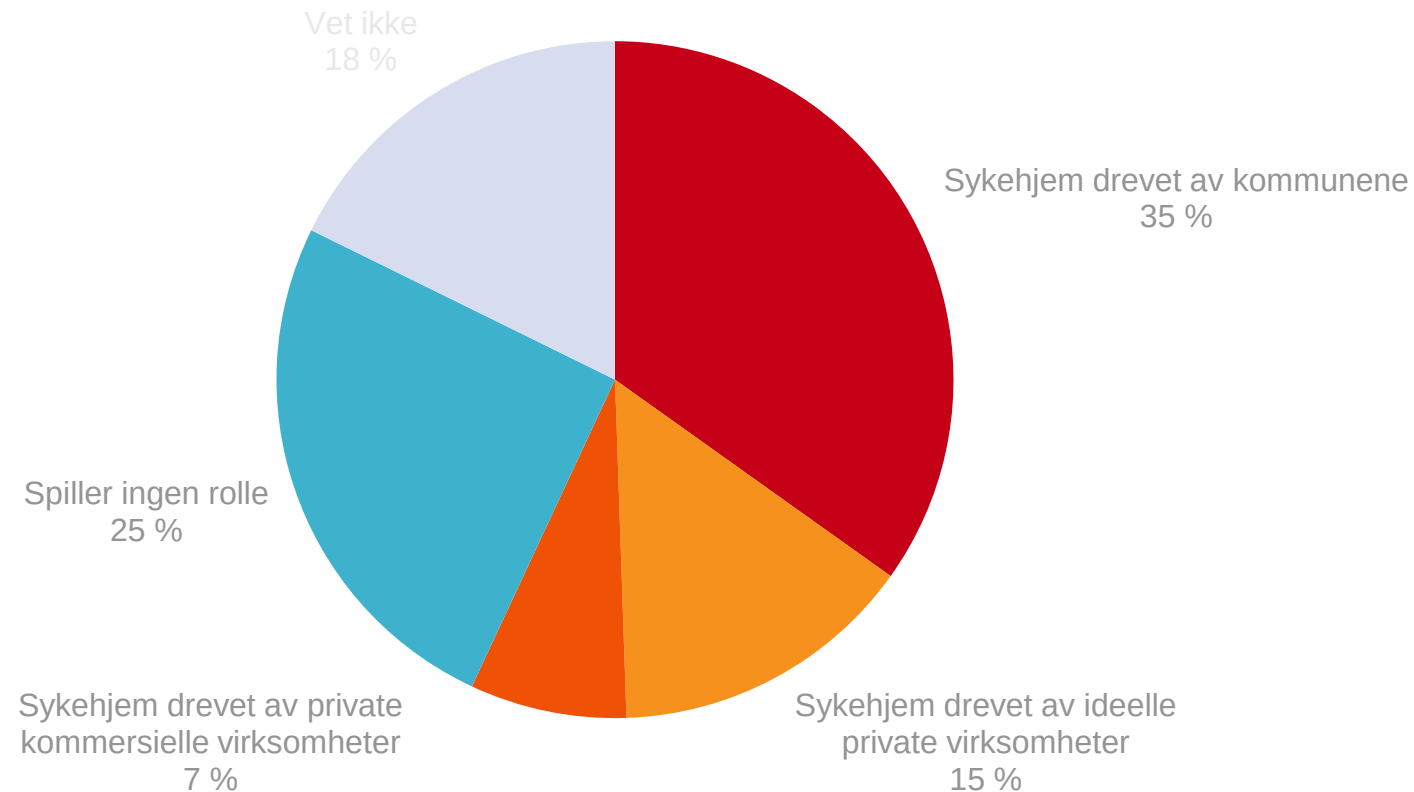
60-74 år:
Seniorbolig



75 år+:
Andre alternativ

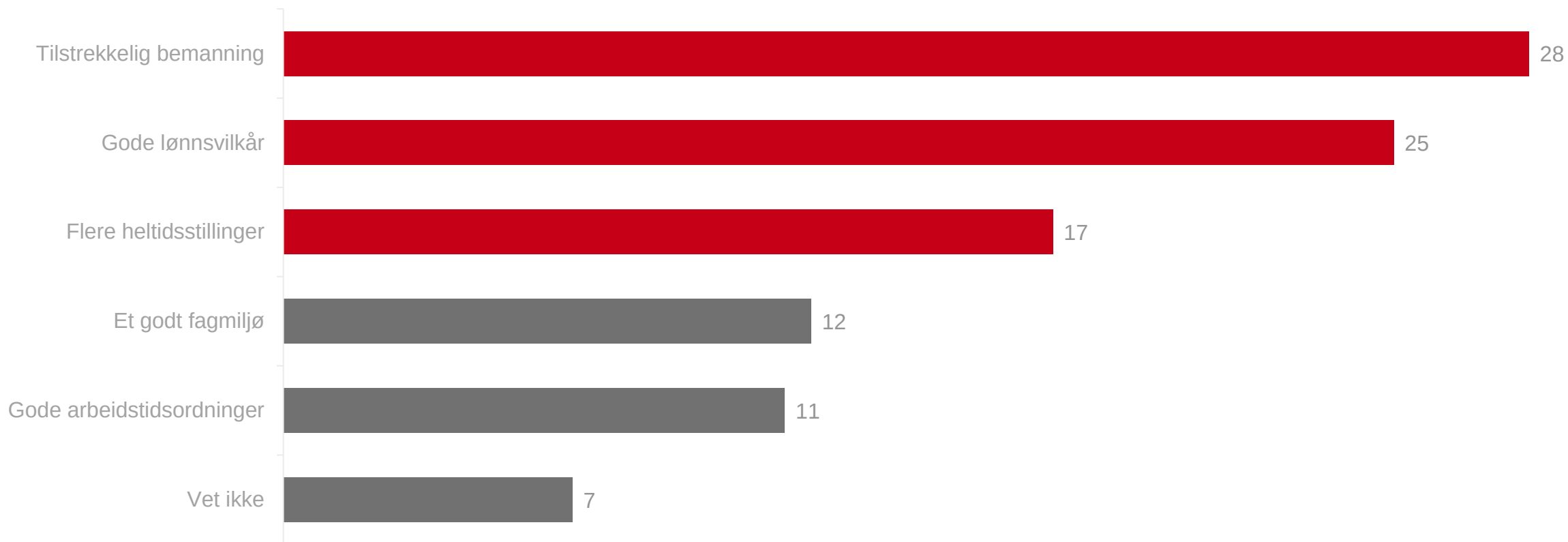
Leilighet er allikevel det flest (55%) foretrekker

35% mener sykehjem drevet av kommunen er best for pasienter og pårørende



Tilstrekkelig bemanning og gode lønnsvilkår oppfattes å være viktigst for å få flere sykepleiere til å søke jobb i eldreomsorgen

Av følgende forhold, hva mener du er viktigst for å få flere sykepleiere til å søke jobb i eldreomsorgen? (n=1806)
Prosent.



Det er bred enighet om å få flere heltidsstillinger i helsevesenet fordi...

31%

... det er viktig for folk å kunne forsørge seg selv og ha en lønn og en pensjon å leve av.

31%

... det er en fordel for pasienter og brukere at de i størst mulig grad kan forholde seg til de samme fagfolkene.

20%

...det er sløsing å utdanne fagfolk som ikke jobber full stilling hvis de kan og vil.

5%

Det bør ikke arbeides for å få flere heltidsstillinger i helsevesenet, fordi de som arbeider der må få bestemme selv hvor mye de vil jobbe.

2%

Det bør ikke arbeides for å få flere heltidsstillinger i helsevesenet, fordi arbeidsgiverne må få bestemme selv hvor store stillinger de trenger.

77% av befolkningen mener midler til skolehelsetjenesten bør øremerkes i statsbudsjettet



Kun 13% mener det bør være opp til den enkelte kommune å avgjøre hvor mye midler som skal brukes

Det er et klart flertall (67%) for at det bør være lovpålagt med statlig øremerkede midler til ansettelse av jordmor i kommunen



Kun 18% mener det bør være opp til den enkelte kommune å avgjøre hvor mye midler som skal brukes

De fleste (56%) oppsøker kun lege hvis de har en kronisk, men ikke livstruende sykdom og trenger behandling



7% går både til alternativ behandler og lege
1% går kun til alternativ behandler

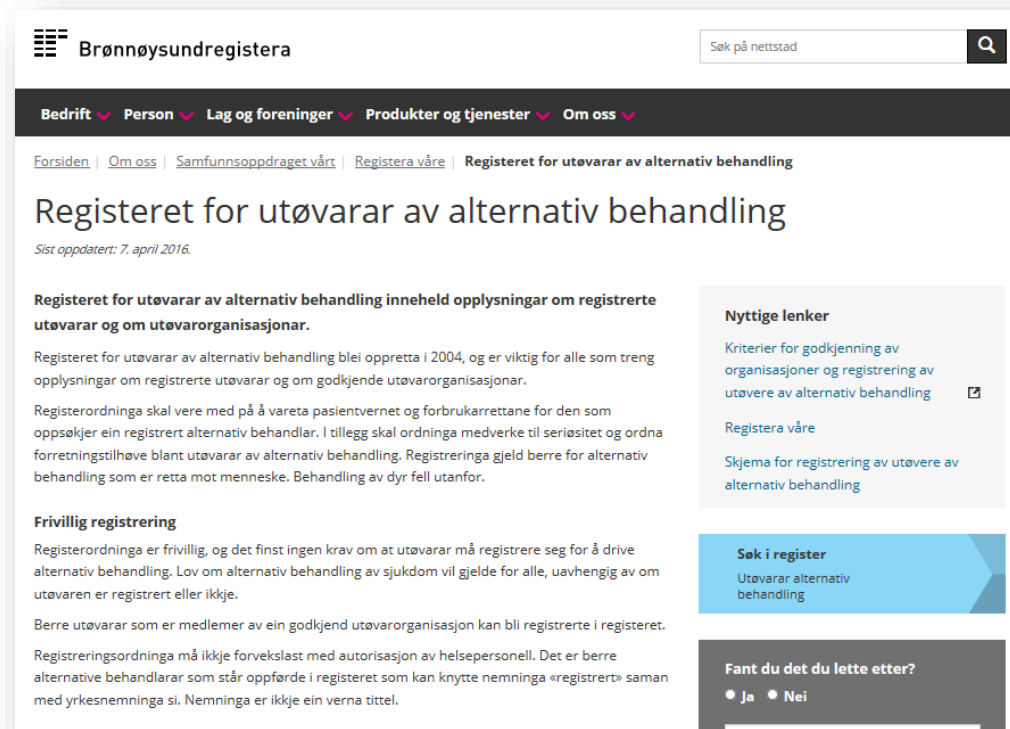
49% foretrekker fysisk oppmøte for konsultasjon hos fastlegen

Svært få foretrekker videokonsultasjon



For 46% spiller det ingen rolle
bare de får den hjelpen de trenger

60% mener myndighetene bør stille minstekrav om «skolemedisinsk» kunnskap til alternative behandlere som vil stå i det offentlige «Register for utøvere av alternativ behandling»



Noen leger, sykepleiere og annet autorisert helsepersonell tilbyr også alternativ behandling. Hva mener du om dette? (n=1806) Prosent.

67%

Er positive til at autorisert
helsepersonell gir alternativ
behandling

30%

Både innenfor og utenfor
helsevesenet

31%

Innenfor helsevesenet

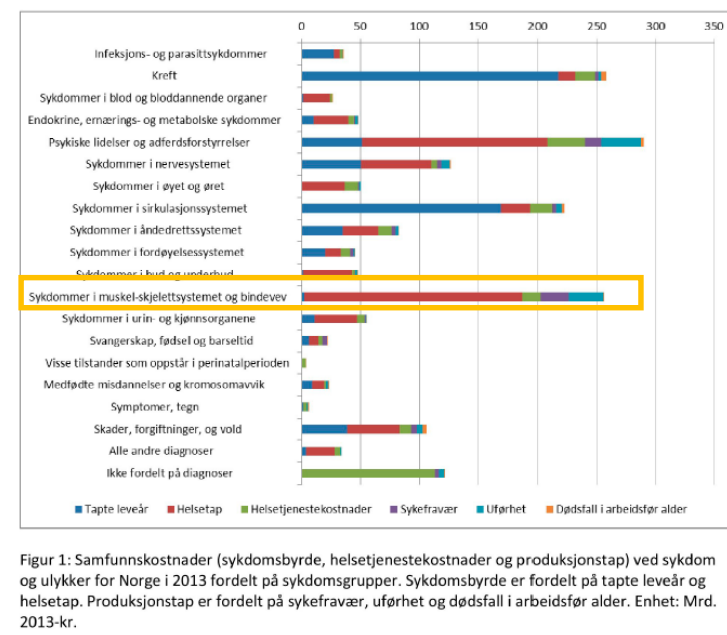
6%

Utenfor helsevesenet

20%

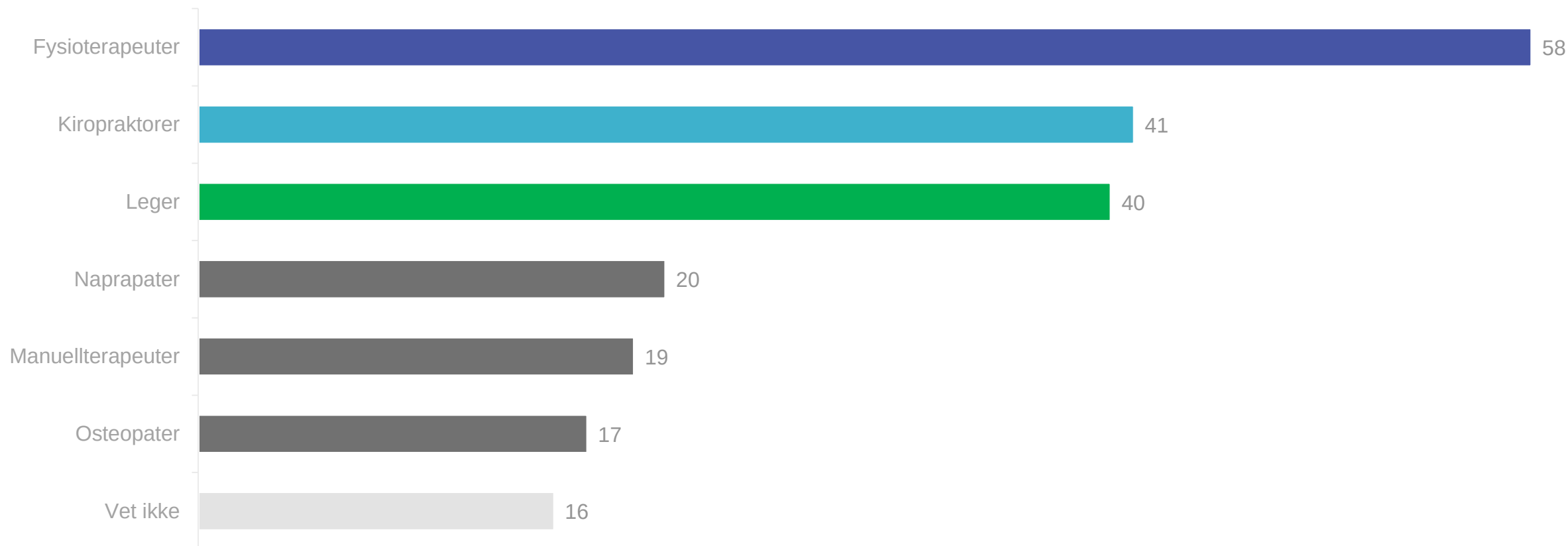
Autorisert helsepersonell bør
ikke gi alternativ behandling

Muskel- og skjelettsykdommer står for en større andel av samfunnskostnadene enn hva folk flest er klar over



14% av befolkningen mener muskel- og skjelettlidelser er den sykdommen som koster samfunnet mest, rangert etter kreft, psykiske lidelser, hjerte/kar og rusmisbruk

Det er offentlig autorisert helsepersonell flest mener er best kvalifisert til å behandle muskel- og skjelettlidelser



Fysioterapeut, lege og kiropraktor er tilnærmet likestilte når det gjelder hvem man vil søke behandling hos ved smerter i rygg og nakke



Fysioterapeut: 26%



Kiropraktor: 23%



Lege: 23%

Hvis du får smerter i rygg eller nakke, hvilken behandler ville du helst ha gått til? (n=1806)

91% av befolkningen mener retten til gratis tannbehandling for barn og unge fortsatt bør være lovfestet og kun endres av Stortinget



Kun 4% mener at den ikke bør være lovfestet, men kunne endres av departement eller regjering uten at Stortinget involveres

Offentlig støtte til tannbehandling bør gis ...

62%

...til alle som har utgifter til tannbehandling utover et vis beløp (egenandelstak)

21%

...til pasienter med diagnoser og medfødte sykdommer som gir dårlig tannhelse

12%

...etter behovsprøving på bakgrunn av pasientens økonomiske situasjon

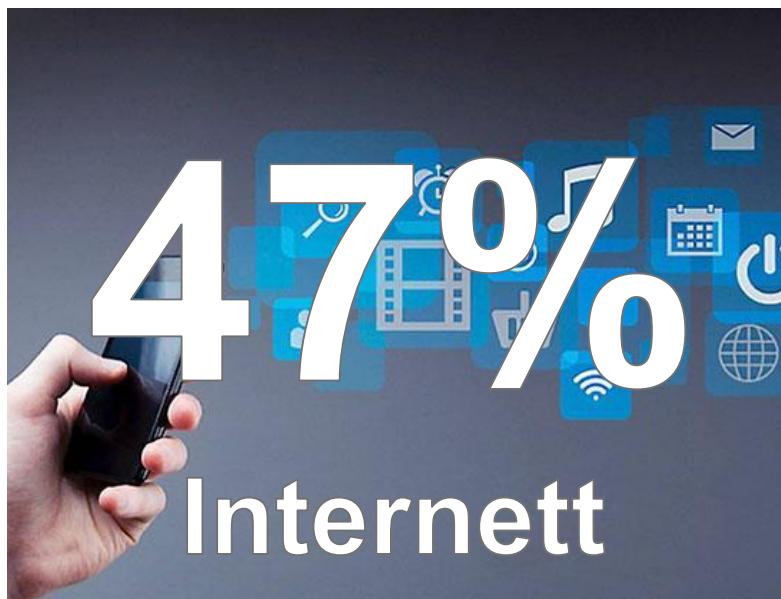


Kun 4% av befolkningen har fått utført tannbehandling i utlandet



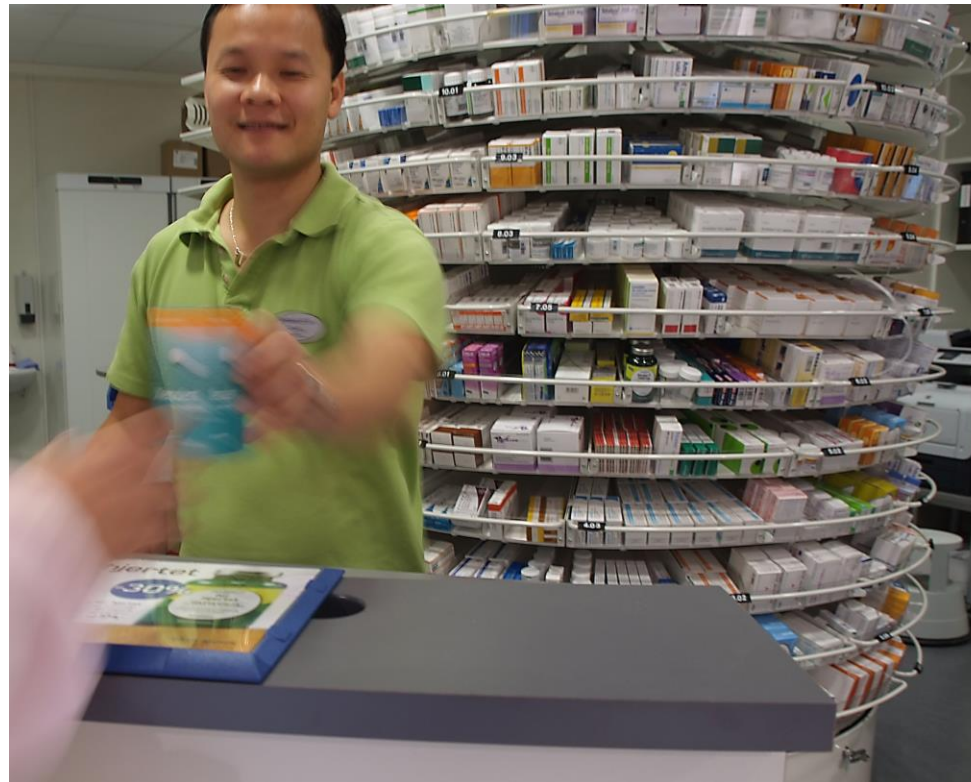
Skepsis til faglig dyktighet, svindel, vanskelig med oppfølging, språkproblemer og dårlig pasientsikkerhet er viktige barrierer mot å utføre tannbehandling i utlandet

Internett er den viktigste informasjonskilden for befolkningen når det gjelder råd om helsen



Gjelder for enkle råd om helsen, som for eksempel ved forkjølelse, insektstikk eller hudirritasjon

87% av befolkningen synes at på apoteket får de gode råd om legemidler og hvordan de skal brukes



Andelen øker fra 84% på samme tid i fjor

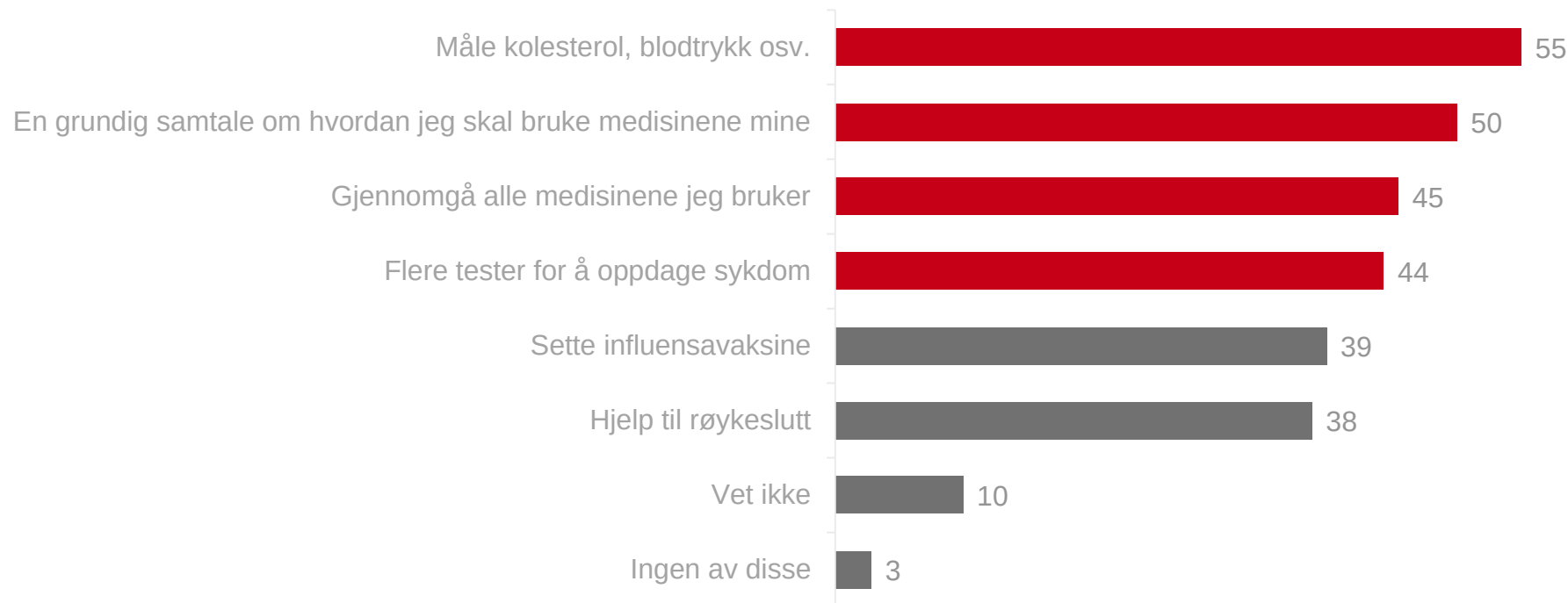
61% mener at på apoteket får man gode råd om hvordan man kan ta vare på helsen



Andelen øker fra 50% på samme tid i fjor

Flere uttrykker ønske om at apotekene kan tilby flere helsetjenester, så man ikke må oppsøke fastlegen for enkel hjelp med helsen

Andelen øker fra 58% i 2016 til 66% i årets måling



Hvilke av følgende tjenester mener du apotekene bør kunne tilby? (n=1806) Prosent.

Foruten egen motivasjon (60%) er...



56%
Billigere sunn
mat



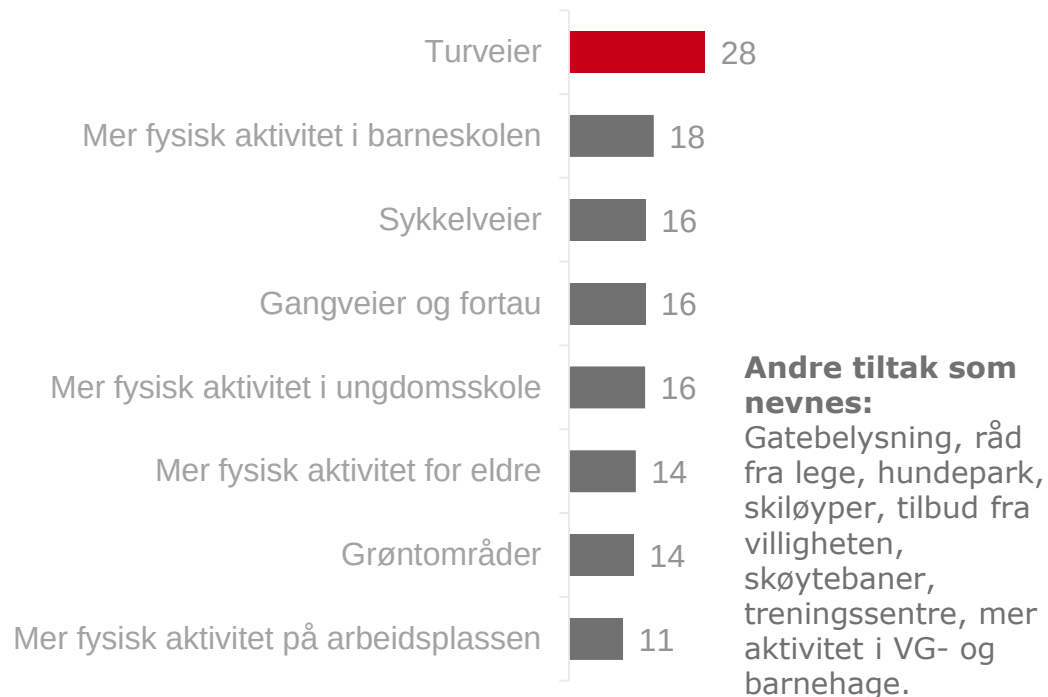
30%
Bredere tilbud av
sunn mat



25%
Tydeligere merking
av sunn mat

... hva som skal til for at flere skal få et sunnere kosthold

Turveier er hva flest (28%) mener må til for å skape mer fysisk aktivitet i befolkningen



...Ved planlegging er det faglig holdepunkter for å legge til rette for at alle skal ha tilgang til en turløype innen 500 meter fra der de bor...

Hvis det skal legges til rette for mer fysisk aktivitet for voksne og barn der du bor, hvilke to tiltak mener du bør prioriteres? (n=1806) Prosent.

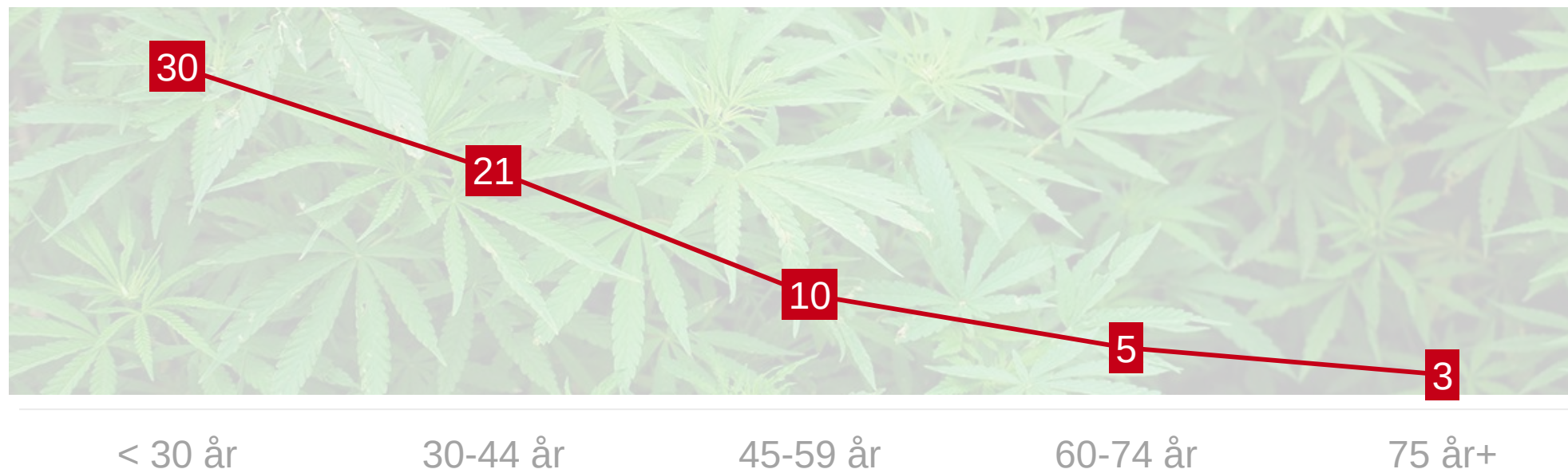
34% av befolkningen støtter regjeringens vedtak om standardiserte røykpakker og snusbokser



33% stiller seg nøytrale, mens 20% støtter ikke vedtaket

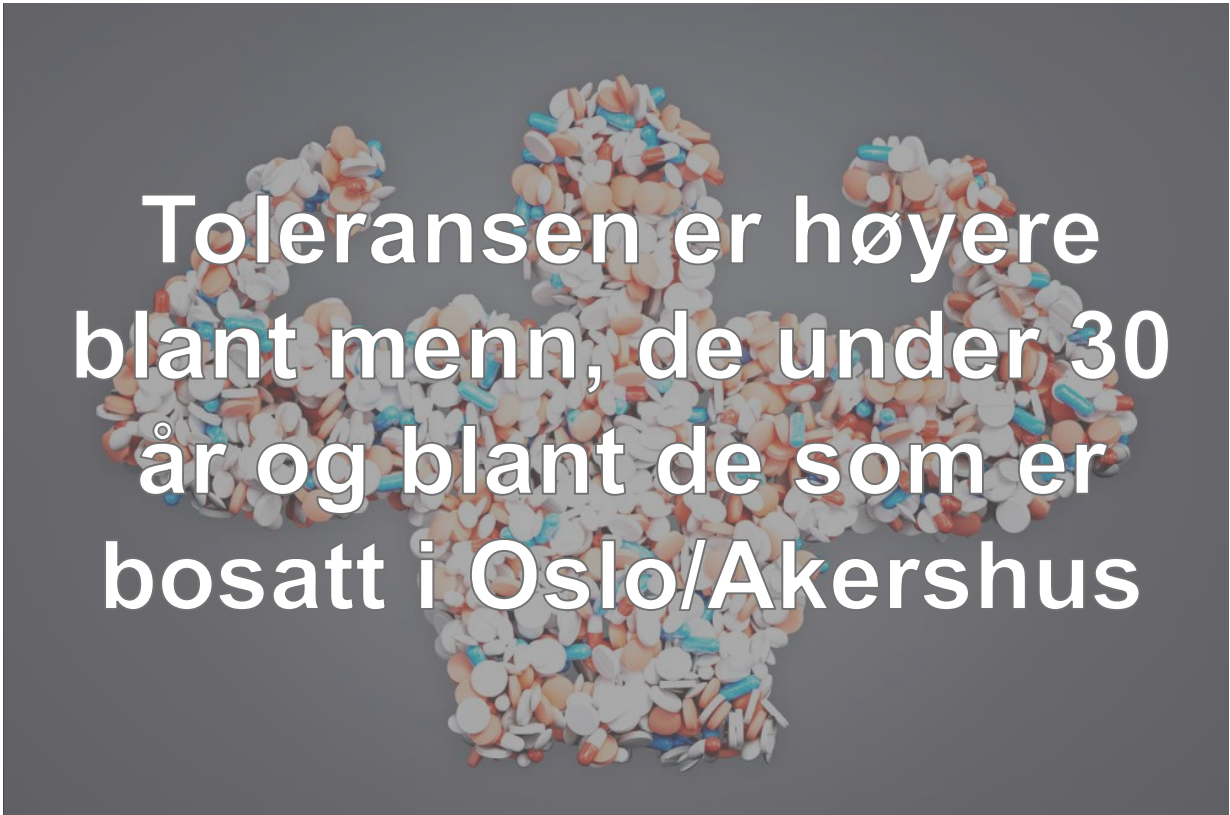
Hvor enig eller uenig er du i at det er greit å bruke cannabis? (n=1806) Prosent.

Andel ganske/helt enig



Det er ikke mer enn 16% av befolkningen som aksepterer bruk av cannabis,
men toleransen er høyere blant de unge

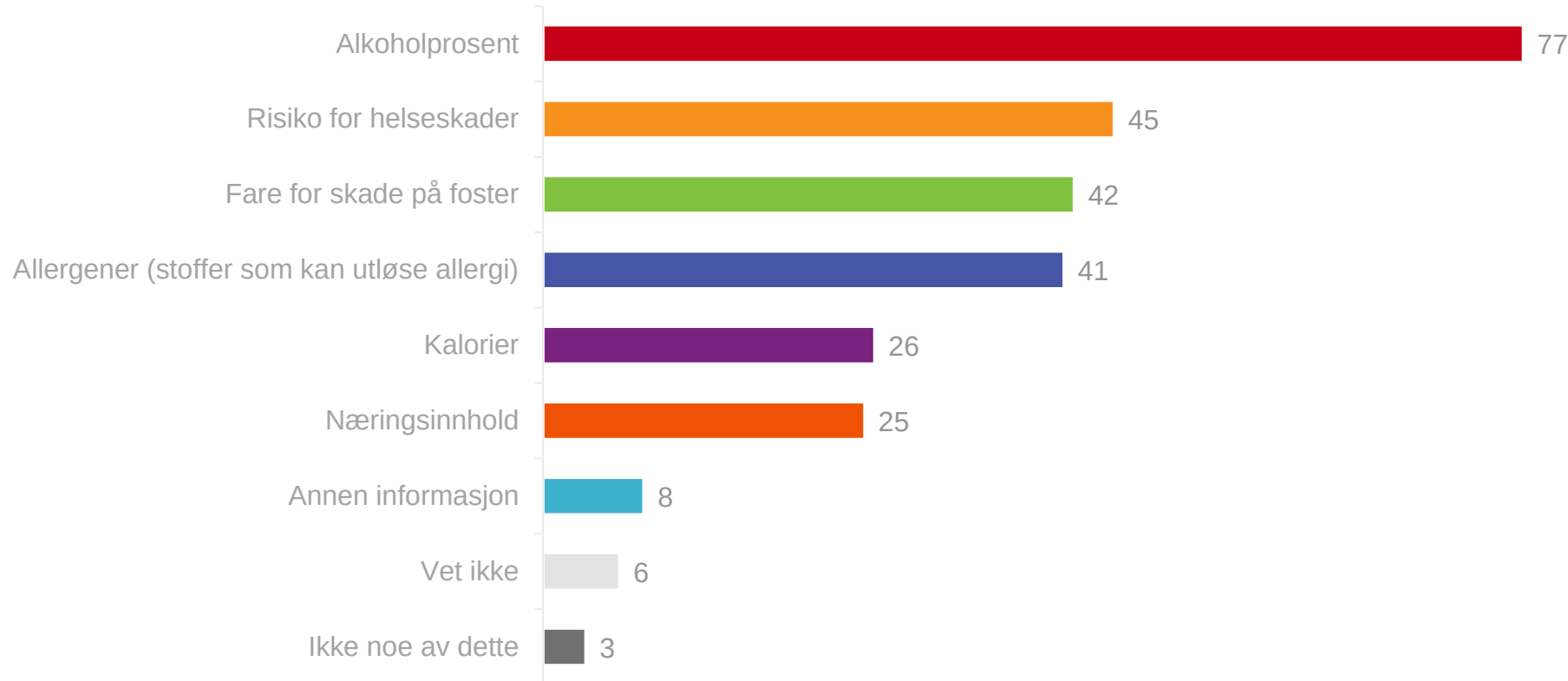
Svært få (6%) aksepterer bruk av dopingmidler



Toleransen er høyere
blant menn, de under 30
år og blant de som er
bosatt i Oslo/Akershus

Hvor enig eller uenig er du i at folk flest bør kunne benytte dopingmidler som for eksempel anabole androgene steroider, veksthormon og andre anabole stoffer slik de selv ønsker? (n=1806) Prosent.

Foruten alkoholprosent bør alkoholholdig drikke merkes med fare for helseskader, skade på foster og allergener



38% av befolkningen synes det drikkes for mye i jobbrelaterte situasjoner



Det er allikevel ikke mer enn 9% av de yrkesaktive som sier de har opplevd drikkepress i forbindelse med jobb

Svært få (4%) bekymrer seg for kollegers bruk av data- eller pengespill



93% av de yrkesaktive uroer seg ikke for dette

67% av befolkningen har nylig hatt kontakt med helsevesenet

43% ved egen sykdom

12% som pårørende

12% både ved egen sykdom og som pårørende

73% av de som har hatt kontakt sier seg ganske eller svært fornøyd med helsevesenet

Hvis du skal bedømme regjeringens arbeid med å oppgavene i helsevesenet, hvilket terningkast vil du gi den? (n=1806)



Regjeringen får terningkast «tre» for sitt arbeid med å løse oppgavene i helsevesenet

For 57% av befolkningen er helsepolitikken avgjørende for hvilket parti de vil stemme på ved høstens Stortingsvalg



I valget mellom en regjering ledet av Jonas Gahr Støre (Arbeiderpartiet) og en regjering ledet av Erna Solberg (Høyre), hvem mener du vil føre den beste helsepolitikken? (n=1806) Prosent.



45%



30%

Flest mener en Arbeiderparti-regjering ledet av Jonas Gahr Støre vil føre den beste helsepolitikken

Takk for oppmerksomheten!

Presentasjonen kan lastes ned fra våre nettsider
www.tns-gallup.no

For mer informasjon kontakt:
eva.fosby.livgard@tns-gallup.no